

OPETTAJAN OHJE

AIHE: Mediasisällön kriittinen tulkinta	LAITTEET JA MATERIAALIT: tietokone tai mobiililaite
LUOKKA-ASTE: 8	SOVELLUS: Forms, selain
KALENTERIN KOHTA: 5	LYHYT KUVAUS: Tutustutaan median perustehtäviin ja rahoitukseen lyhyen kyselyn avulla. Sen jälkeen tutkitaan ryhmissä digitaalisen median lajeja ja arvioidaan niiden vaikutuskeinoja ja kohderyhmiä.
AIKATAULUEHDOTUS: 2-3 oppituntia	
OPPIAINEET: Äidinkieli ja kirjallisuus	

Digitaitokalenterin kohta 5

Tutustutaan mediatoimialaan ja digitaalisiin mediasisältöihin (esim. blogi, mainos, podcast, vlogi, animaatio, video, esitys). Harjoitellaan niiden kriittistä tulkintaa (esim. vaikutuskeinot, kohderyhmä, kaupallisuus) ja tuotetaan erilaisia sisältöjä itse.

Pedagogiset vinkit

Tehtävät kannattaa tehdä äidinkielen ja kirjallisuuden mediakasvatusaiheiden yhteydessä mielellään syyslukukaudella, jotta kerrataan kriittisen medialukutaidon työvälineet ja niitä voidaan hyödyntää pitkin lukuvuotta.

Työskentelyohjeet

Sisältö

1. Täytä opettajan jakama Forms-kysely mediatoimialasta.
2. Vinkkejä mediasisältöjen kriittiseen tulkintaan.
3. Ohjeistus ryhmätöihin.

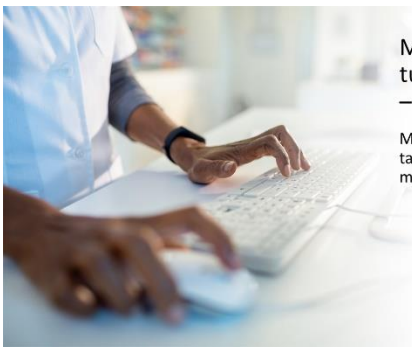

Esitellään oppilaille projektin kulku. Ensin tehdään aloituskysely liittyen mediatoimialaan ja -sisältöihin. Kyselyn voi tehdä yksin tai pienryhmissä. Tarkennetaan tarvittaessa kyselyssä esiin tulleita käsitteitä oppilaille.

Tee kyselystä oman kopio. Kysely löytyy tästä linkistä:

[Mediatoimiala ja digitaaliset mediasisällöt -alkukysely](#)

Esitysmateriaalissa käydään ensiksi läpi näkökulmat, joita ryhmien olisi hyvä käsitellä pohdinnoissaan.

Median kriittinen tulkinta – mitä se on?

Mediasisällöstä tarkastellaan ja kirjataan muistiin seuraavia asioita:

- perustiedot
- vaikutuskeinot
- kohderyhmä
- kaupallisuus

Perustiedot

- Missä mediasisältö on julkaistu?
- Milloin se on julkaistu?
- Kuka tai mikä taho on tuottanut mediasisällön?

Vaikutuskeinot – mitä keinoja sisällössä on käytössä?

- Käsky, kysymys, puhuttelu
- Toisto, alkusointu, riittäminen
- Vieraan kielen käyttö
- Hyvien puolien kuvailu
- Huumori
- Auktoriteettiin vetoaminen (esim. alan asiantuntija)
- Samaistuttavuus (huomioi kohderyhmä)
- Tunteiden herättely tai niihin vetoaminen
- Mahdollinen kuvitus tai värit
- Viittaus toiseen tuttuun tarinaan tai sisältöön (esim. tarina, loru, elokuva, laulu)

Kohderyhmä – kenelle mediasisältö on suunnattu?

- Minkä ikäiselle (esim. lapsi, nuori, aikuinen, eläkeläinen)?
- Jollekin tietylle sukupuolelle?
- Millaisessa paikassa asuvalle?
- Mistä asioista kiinnostuneille?
- Millainen elämäntyyli kohderyhmällä voisi olla? Millaista elämää kohderyhmä haluaa elää?
- Mistä kohderyhmä haaveilee?

Kaupallisuus – mistä tekijä saa palkkansa?

- Millä alustalla tai sivustolla sisältö on julkaistu?
- Onko mediasisällön yhteydessä mainoksia?
- Mainostetaanko sisällössä jotakin jollakin tavalla?
 - Onko tuotesijoittelua? Esimerkiksi logoja vaatteissa, työkaluissa, taustalla.
 - Kehutaanko sisällössä jotakin tuotetta tai palvelua?

Ryhmätyö mediasisällöstä

- Jakautukaa ryhmiin opettajan ohjeen mukaisesti.
- Jokainen ryhmä saa yhden mediasisällön muodon.
- Etsikää omalle ryhmälle mieluisa, kouluun sopiva mediasisältö.
- Tarkastelkaa sisältöä kriittisesti edellisten ohjeiden mukaan.
- Esitelkää lopuksi ryhmän pohdinnat muille.

Jaetaan oppilaat pienryhmiin. Ryhmätyön tavoite on tarkastella mediasisältöä kriittisesti. Ryhmätyön pohdinnat voi dokumentoida eri tavoin. Oppilaiden kuuluu tehdä vähintään muistiinpanot, joiden pohjalta kerrotaan omista havainnoista liittyen mediasisällön kohderyhmien ja vaikutuskeinojen tarkasteluun.

Ryhmätöissä tarkasteltavat mediasisällöt

- Ryhmä 1:** blogi-sivu tai vlogi-päivitys
Ryhmä 2: mainos
Ryhmä 3: podcast-jakso
Ryhmä 4: ohjevideo tai tutoriaali, jossa ohjeistetaan, miten jokin asia tehdään
Ryhmä 5: animaatio tai muu vapaamuotoinen, taiteellisempi videositys, esim. trailer-video

Tarkoituksenmukaista on, että kaikki viisi mediasisällön muotoa tulee käsitellyksi. Isossa oppilasryhmässä useammalla pienryhmällä voi olla sama mediasisällön muoto. Lopuksi pienryhmät esittelevät havainnot muille niin, että valittu mediasisältö on näkyvillä.

Oheismateriaalit opettajalle

Linkki Forms-kyselyyn:

<https://forms.office.com/Pages/ShareFormPage.aspx?id=hOQUV7Iou0SmBjZell8NU42uIfX9-UNJIMI-77-it0ZUNFqzR0JIRUo5V1FORFBYRjVZTkZJSFRSMY4u&sharetoken=HxajmctWJG6OoiaUWkaS>

Mainoksia löytyy mm. kaupallisten medioiden sivustoilta.

Blogeja: <https://www.blogit.fi/postaukset/blogi.net/24>

Podcasteja: <https://areena.yle.fi/podcastit>

Medioiden rahoituksesta ja kaupallisuudesta:

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/hyvinvointia-digiajassa/median-kaupallisuus/>

<https://yle.fi/aihe/s/ylen-talous-ja-rahank%C3%A4ytt%C3%B6>